

τῆς ὀροφῆς σφάζονται εἰς ὕψος 0,90 μ. ἄνωθεν τοῦ δαπέδου, ὅπερ κεῖται εἰς βάθος 4 μ. κάτωθεν τῆς στάθμης τῆς παρακειμένης πλατείας Ἑλευθερίας. Ὁ τάφος οὗτος ἦτο τελείως σεσυλημένος, ἀπέδω-σε δὲ μόνον τμήματα ἀγγείου μετ' αὐλακώσεων, ἐκ τοῦ ὁποίου προκύπτει καὶ ἡ χροнологησις κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους.

Εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μέτρων ἀνατολικώτερον, ἀνευρέθη τρίτος τάφος (Γ) λελαξευμένος εἰς τὸν βράχον, μεγίστου μήκους 1.80 καὶ μεγίστου πλά-τους 1.40 μ., μὲ ἐστρογγυλεμένας τὰς γωνίας καὶ μὲ ὀροφὴν σφζομένην κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ εὗρισκο-μένην εἰς ὕψος 0,75 ἄνωθεν τοῦ δαπέδου, ὅπερ κεῖται εἰς βάθος 4.50 μ. κάτωθεν τῆς στάθμης τῆς πλατείας. Ἡ εἰσόδος εὗρσκεται πλησίον τοῦ ἀνα-τολικοῦ ἄκρου τῆς Β. πλευρᾶς καὶ κλείεται διὰ μεγάλης πλακός, διαστ. 0,66 x 0,56 μ. Ἡ Ν. πλευρὰ τοῦ τάφου κατεστράφη διὰ τοῦ προωθητήρος, κατὰ τὰς ἐργασίας διανοίξεως τῶν θεμελίων. Καὶ ὁ τάφος οὗτος ἦτο σεσυλημένος, ἀπέδωσε δὲ μόνον ὅστ' αὖ τινὰ καὶ μικρὰν χρυσὴν δανάκην.

Ἐτερον λάξευμα διεπιστάθη βορειότερον, βο-ρείως τῆς γραμμῆς τοῦ βυζαντινοῦ τείχους καὶ ὑψηλότερον τῆς θεμελιώσεως αὐτοῦ, ἀνῆκον πι-θανῶς εἰς τάφον μὴ χρησιμοποιηθέντα ἢ τελείως συληθέντα.

Ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου ἐξετελέσθη κατὰ γενομένην μεταβάσιν εἰς τὴν περιοχὴν Τσουτσούρου, πε-ρισυλλογῇ ὀστράκων ὑπονεολιθικῶν καὶ ΜΜ χρό-νων ὥς καὶ ἐνὸς ΜΜ ΙΙΙ «στολιδωτοῦ» τεμαχίου ἢ ἀγγείου ἐκ σπηλαίου εἰς θέσιν Λαρνάκι.

Αἰτηθεῖσαι πιστώσεις δι' ἀνασκαφὰς εἰς τὴν περιοχὴν Λεβήνος - Ὀδηγητρίας, ἔνθα συλῶνται προανακτορικοὶ τάφοι, ὥς καὶ διὰ τὴν ἀνασκαφὴν τῶν ἐλθόντων εἰς φῶς προανακτορικῶν καὶ μετα-νακτορικῶν τάφων εἰς θέσιν Φουρνὶ Ἀρχανῶν δὲν ἐχορηγήθησαν λόγῳ ἐξαντλήσεως τῶν σχετι-κῶν κονδυλίων, κατέστη ὅμως δυνατὴ ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Σακελλαράκη διενέργεια ἀνασκαφῆς εἰς Φουρνὶ Ἀρχανῶν διὰ χορηγίας τῆς Περιγητι-κῆς Λέσχης Ἀρχανῶν μὲ ἐξαίρετα εὐρήματα, περὶ ὧν δημοσιεύεται ἔκθεσις τοῦ ἰδίου (βλ. σ. 411).

ΤΥΧΑΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΛΟΘΕΝΤΑ ΥΠΟ ΙΔΙΩΤΩΝ

Κατὰ τὸ ἔτος 1965 κατετέθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἑρακλείου τὰ ἐξῆς τυχαία εὐρήματα παραδοθέντα ὑπὸ ἰδιωτῶν:

Ἐκ **Γουβῶν** κατὰ τὴν θέσιν Ἀποσελέμη, Πύρ-γος Κεραμανωλίου, προήλθεν ἡμιτελὴς νεολιθι-κὴ σφύρα ἐκ μέλανος λίθου.

Ἀπὸ τὰ **Μάλια**, ὁ φύλαξ Ἑμμαν. Κατσούλης παρῆδωσε τμήματα ἀώτων κωνικῶν κυπέλλων,

προανακτορικῶν χρόνων, προελθόντα ἐκ λαθρα-νασκαφῆς, πιθανῶς ἐξ ἀποθέτου.

Εἰς τὸν **Σκινιῶν Μονοφατίου**, κατὰ τὴν θέσιν Δεμάτι, ἀνευρέθησαν ἐν ΜΜ Ι εἰδώλιον προσκε-κολλημένον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν σκεύους, φέρον περίζωμα καὶ ἔχον τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους, ὥς καὶ κεφαλὴ ἐτέρου ὁμοίου εἰδωλίου.

Ἐκ τῆς **Ἀμνισοῦ** καὶ δυτικῶς τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διὸς Θενάτα προήλθε ΜΜ ΙΙ ἀμφορίσκος, τοῦ ὁποίου ἐλλείπει μέρος τοῦ λαιμοῦ καὶ τῶν ὠτίων.

Ἀπὸ τὸν **Δρακουλιάρη Φοινικιάς** Ἑρακλείου, ὁ νυκτοφύλαξ Ἑμμαν. Μαρκάκης προσεκόμισεν ἐν ΜΜ ΙΙΙ μελαμβραφὲς γαλακτοδοχεῖον («Milk jug»)

Ἀπὸ τὰ **Αἰτάνια**, καὶ ἐκ θέσεως Κακὴ Ράχη, προήλθε λίθινος νεοανακτορικὸς λύχνος, ὕψους 0,365 μ., δίμυξος, ἐλλιπὴς τὴν μίαν μύξαν καὶ μέ-ρος τοῦ κοιλώματος.

Ἀπὸ τὸ **Λοῦμα Μεραμβέλλου**, προήλθε τμήμα ἐκ τῶν χειλέων πίθου νεοανακτορικῶν χρόνων, μὲ διακόσμησιν σχοινίου.

Εἰς τὰς **Λιθίνας Σητείας** ἐντὸς τοῦ σπηλαίου Λατσίδα, ἤλθον εἰς φῶς νεοανακτορικά ὄστρακα.

Ἐκ τῆς **Ἐπισκοπῆς Πεδιάδος** καὶ ἐκ τῆς θέσεως Κεφάλαια προήλθεν ἄωτον προχοῖδιον τύπου «γα-λακτοδοχείου», ΜΜ ΙΙΙ χρόνων, ἄνευ διακοσμῆ-σεως.

Εἰς τὴν **Κνωσὸν**, κατὰ τὴν θέσιν Γυνάδες, ἀνευ-ρέθη τρίπλευρος σφραγιδολίθος ἐκ στεατίτου μὲ ἐγχαράκτους, συγκεντρικοὺς κύκλους καὶ δικτυω-τὸν ἐπὶ τῶν σφραγιστικῶν ἐπιφανειῶν.

Ἐπίσης ἐκ τῆς **Κνωσοῦ** προήλθε στρογγύλον, λίθινον ἀντικείμενον μινωικῶν χρόνων, μὲ ἐναρξιν κυκλικῆς τρήσεως πιθανῶς ἐκ δοκιμῆς τρυπάνου.

Ἀπὸ τὸ **Σγουροκεφάλι** καὶ ἐκ τῆς θέσεως Κάμ-πος ἢ Πατητήρια, προήλθε μικρὸν χαλκοῦν ἐγ-χειρίδιον μὲ δύο ὁπὰς κατὰ τὴν λαβὴν.

Ἐκ **Βρυσῶν Μεραμβέλλου** καὶ ἐκ τῆς θέσεως Δράσι, προήλθον σειρὰ ΥΜ ΙΙΙ ἀγγείων, ψευδό-στομος ἀμφορεὺς, προχοῖδια, δύο πυξίδες, δύο χαλκὰ μαχαιρίδια, ἐν κρανίον καὶ τινα ὄστρακα.

Παρὰ τὸ **Γάζι**, ἀνευρέθη ψευδόστομος μυκηναϊ-κὸς ἀμφορίσκος μὲ διακόσμησιν κλάδων.

Εἰς τὴν **Τύλισον**, εὗρέθη σφραγὶς ἐκ μέλανος λίθου, μὲ παράστασιν λέοντος καὶ πτηνοῦ, μυκη-ναϊκῶν χρόνων.

Ἐκ τῆς **Κνωσοῦ**, προήλθον δύο πρωτογεωμετρι-κὰ προχοῖδια, ἐλλιπὴ τὴν λαβὴν καὶ τὴν πρόχυ-σιν.

Ἐκ **Λαγοῦ Λασιθίου**, ἐκομίσθησαν ἐν μικρὸν κωνικὸν κύπελλον καὶ εἰς μικρογραφικὸς πίθος μὲ ἐγχαράκτους τεθλασμένας μεταξὺ ταινιῶν, πιθα-νῶς πρωτογεωμετρικῶν χρόνων.

Εἰς τὸν **Ἁγίον Ἰωάννην** Ἑρακλείου καὶ κατὰ

τὴν θέσιν Σόπατα, ἤλθον εἰς φῶς τμήματα τεφροδόχου κάλπης καὶ ἀμφορεὺς γεωμετρικός, σχεδὸν ἀκέραιος.

Ἐκ τῆς Ἐπισκοπῆς Πεδιάδος καὶ ἐκ τῆς θέσεως ἹΑΙ Λιδᾶς, προήλθεν ἀρύβαλλος μὲ γεωμετρικὴν διακόσμησιν.

Εἰς τὴν Κόξαρην, κατὰ τὴν θέσιν Ρίζα, ἀνευρέθησαν τεμάχια τεφροδόχων καλπῶν, γεωμετρικῆς καὶ ἀνατολιζούσης ἐποχῆς ὡς καὶ τινες κύβοι.

Εἰς τὴν Ζήρον καὶ εἰς θέσιν « τοῦ Κατεργάρι Παπᾶ ὁ Λάκκος », ἀνευρέθη πλακίδιον ἀρχαϊκῶν χρόνων μὲ ἀνάγλυφον παράστασιν ἀνδρὸς κατὰ κρόταφον, σφριζομένην κατὰ τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ σώματος, ὡς καὶ ἕτερον πῆλινον τεμάχιον, τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, μὲ ἀνάγλυφον ἐνδεδυμένην, ἀκέφαλον μορφὴν, ἣ ὁποία πιθανῶς κρατεῖ βρέφος.

Εἰς τὴν περιοχὴν Ματάλων, εἰς θέσιν « Μνήματα », κατὰ τὴν διάνοξιν ὁδοῦ διὰ προωθητήρος, ἤλθον εἰς φῶς δύο τάφοι 4ου αἰῶνος π.Χ. Ἐκ τοῦ τάφου Α προήλθον τεμάχια πίθου μὲ ἀναγλύφους ζώνας, κύλιξ μὲ σειρὰν ἀνθεμίων, κώθων, λήκυθος μὲ μελανόμορφον παράστασιν ἀνδρὸς τρέχοντος μεταξὺ δύο ἐτέρων ἱσταμένων ὡς καὶ δύο πυξίδες. Ἐκ τοῦ τάφου Β προήλθον ληκύθια μετ' ἀνθεμίων, πυξὶς μετὰ πάματος, δύο χαλκοὶ δακτύλιοι καὶ τεμάχια ψήφων ἐκ μάξης.

Ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ Κνωσοῦ, ἐκομίσθη κεφαλὴ γυναικείου πηλίνου ειδωλίου ἑλληνικῶν χρόνων.

Ἀπὸ τοῦ « Κορώνη τὸν Μαγαρᾶν » τῆς περιοχῆς Ἡρακλείου, προήλθε μυλόλιθος, ἑλληνικῶν χρόνων, ὡς καὶ τριπτήρ, τοῦ ὁποίου σφάζεται τὸ ἄνω μέρος, λεμβοειδοῦς σχήματος.

Εἰς τὸν Ξειδᾶν Πεδιάδος, ἐνθα ἡ ἀρχαία Λύττος, ἤλθον εἰς φῶς ἀργυροῦν νόμισμα Λύττου, ἑλληνικῶν χρόνων, εἰς ἀργυροῦς στατήρ Κορίνθου, ἐν χαλκοῦν νόμισμα αὐτοκρατορικῶν χρόνων, ἐν μικρόν, χαλκοῦν νόμισμα μὲ παράστασιν πτηνῶν, ἐν χαλκοῦν, κολουροκανικὸν ἀντικείμενον καὶ δύο ἐφθαρμέναι κεφαλαὶ ἑλληνικῶν ειδωλίων.

Ἐκ τῶν Ἀγίων Δέκα ἐκομίσθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον τεμάχιον κορμοῦ μαρμαρίνου ειδωλίου καὶ τεμάχιον ἐκ τῆς κεφαλῆς μαρμαρίνου ἀγαλματιδίου, ἀμφότερα ρωμαϊκῶν χρόνων.

Ἐκ τοῦ Καμηλάρη προήλθε μικρὰ γενειοφόρος κεφαλὴ, μαρμαρίνου ρωμαϊκοῦ ἀγάλματος, μετὰ περιεδεμένης κόμης, ἀποκεκρουμένη τὸ δεξιὸν τμήμα τοῦ μετώπου.

Εἰς Γόρτυνα εἰς τὸν ἀγρὸν Γαβαλετάκη, ἀνευρέθησαν εἰς ρωμαϊκὸς λύχνος, ἐν ὑάλινον ἀγγεῖον, μία πρόχους, τρία τεμάχια χαλκᾶ καὶ χαλκοῦν νόμισμα.

Εἰς Κάτω Βάθειαν κατὰ τὴν θέσιν Σώχωρα, εὐ-

ρέθησαν ρωμαϊκὸς λύχνος καὶ ληκύθιον μετ' αὐλακώσεων.

Εἰς τὸ Ἴνι Μονοφατσίου, εἰς θέσιν « Ἑλληνικά », εὐρέθησαν πέντε νομίσματα, ἐν ἀργυροῦν τοῦ Βεσπασιανοῦ καὶ τέσσαρα χαλκᾶ, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ τρία ρωμαϊκὰ καὶ τὸ ἐν βυζαντινόν, ὡς καὶ ψήφος στρογγύλη, πεπιεσμένη.

Εἰς τὴν Πόμπιαν εὐρέθη ἀργυροῦν νόμισμα τοῦ Δομιτιανοῦ εἰς καλὴν κατάστασιν.

Ἐτερον ἀργυροῦν νόμισμα αὐτοκρατορικῶν χρόνων εὐρέθη εἰς Ἀνώγεια Μυλοποτάμου.

Εἰς τὸν Ζαρὸν Καινουρίου, ἀνευρέθησαν χρυσοῦν νόμισμα Θεοδοσίου καὶ εἰς χαλκοῦς δακτύλιος.

Ἐκ τῆς περιοχῆς Ἡρακλείου προήλθον δύο ρωμαϊκοὶ λύχνοι, εὐρεθέντες εἰς Ἁγίον Ἰωάννην.

Κατὰ τὰς ἐργασίας, τὰς γενομένας εἰς τὸ οἰκόπεδον Καψῆ ἐντὸς τῆς πόλεως Ἡρακλείου, ἤλθεν εἰς φῶς ἀγγεῖον μὲ σφαιρικὴν κοιλίαν καὶ εὐρυνόμενον πρὸς τὰ ἄνω μακρὸν λαίμον, μεσαιωνικῶν χρόνων. Εἰς τὴν κοιλίαν, τὴν βάσιν τοῦ λαίμου καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ φέρει κυματοειδῆ διὰ ψήκτρας διακόσμησιν.

Εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς αὐτῆς πόλεως ἀνευρέθη πλάξ ἐκ πωρολίθου μετ' ἀναγλύφου ἀτέχνου οἰκοσμήμου καὶ ἐπιγραφῆς, ἐκ τῆς ὁποίας διακρίνεται εὐκρινῶς ἡ φράσις *ΤΟΝ ΑΦΟΡΙΣΜΟΝ τοῦ ΧΥ*. Ἡ πλάξ αὕτη κατετέθη εἰς τὸ Ἱστορικὸν Μουσεῖον.

Ἀριθμὸς τις ἀντικειμένων παρεδόθη εἰς τὸ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον ἐκ κατασχέσεων γενομένων ἐπὶ διαφόρων ἀτόμων. Οὕτω ἐπὶ τοῦ Κ. Γαϊτάνου κατεσχέθησαν τὰ ἑξῆς: Χαλκῆ μίτρα ἀρχαϊκῶν χρόνων, μετρίας διατηρήσεως, ἀκόσμητος, τμήματα ὑαλίνων ἀγγείων, ὑφαντικὰ βάρη, ζῶδια, τμήματα ειδωλίων ἐκ ΜΜ Ι ἱεροῦ Κορυφῆς, χαλκᾶ ἑλληνικὰ καὶ ρωμαϊκὰ νομίσματα, λίθινον σκεῦος μετὰ ποδὸς καὶ ἀργυροῦν νόμισμα Ρόδου.

Ἐπὶ τοῦ ἁλλοδαποῦ R. Piesen κατεσχέθη ἐν Ἡρακλείῳ καὶ παρεδόθη εἰς τὸ Μουσεῖον μινωϊκὸς κέρνος λίθινος, μὲ 6 κοιλότητας, ἀποκεκρουμένος τὰ δύο ἄκρα, προερχόμενος κατὰ τὸν ὡς ἄνω ἐκ Κνωσοῦ.

Ἡ ἀρχαιοπῶλις Ἰω. Παπαδάκη παρέδωκεν εἰς τὸ Μουσεῖον, κατόπιν προτάσεως τοῦ ἐλέγχοντος τὰς πωλήσεις Ἐπιμελητοῦ κ. Ἰ. Σακελλαράκη, μίαν πηλίνην γεφυρόστομον πρόχουν, ἐν μόνωτον κύπελλον πῆλινον καὶ μίαν πηλίνην προχοΐσκη, ἅπαντα ΜΜ Ι χρόνων.

Ἡ ἀρχαιοπῶλις Σοφία Μαυράκη παρέδωσε, κατόπιν προτάσεως τοῦ ὡς ἄνω Ἐπιμελητοῦ, ἐν δώτῳ ἀγγεῖον ΠΜ Ι χρόνων, ἓνα γεωμετρικὸν ἀμφορέα, τὸ πρόσθιον τμήμα ειδωλίου, τὸ ἀριστε-

ρὸν ἡμισυ μαρμαρίνης κεφαλῆς ἀγάλματος παιδίσκης ἑλληνικῶν χρόνων καὶ μίαν χαλκὴν σφύραν ρωμαϊκῶν χρόνων.

Ἡ Χωροφυλακὴ Μοιρῶν παρέδωσε, τέλος, εἰς τὸ Μουσεῖον ἓν πήλινον εἰδώλιον ἱσταμένης γυναικὸς, στηριζομένης ἐπὶ ἐρμαϊκῆς στήλης, ἕνα ρωμαϊκὸν δακτύλιον ἐξ ὕαλου, μίαν χρυσὴν ψήφον, δύο σφραγιδολίθους, μίαν χαλκὴν μάχαιραν μινωϊκῶν χρόνων, ἓν χρυσοῦν περίπτον μετὰ τριφυλλοειδῶν κοσμημάτων καὶ μίαν χρυσὴν ψήφον κυλινδρικήν, ἀμφότερα μινωϊκῶν χρόνων. Ταῦτα προέρχονται ἐκ κατασχέσεως.

ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Διὰ τὴν συνέχισιν τῶν ἔργων στερεώσεως τῶν μεγάλων μινωϊκῶν ἀνακτόρων δὲν ἐξεδόθη ἐφέτος ἐπαρκὴς πίστωσις, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, καίτοι εἶχεν υποβληθῇ λεπτομερὲς πρόγραμμα ἐργασιῶν διὰ τοὺς χώρους Κνωσοῦ, Μαλίων καὶ Ἀγ. Τριάδος. Ἐκ τοῦ ἐκδοθέντος ποσοῦ, 175.000 δρχ. μόνον, διετέθησαν δρχ. 40.000 διὰ τὴν ἐπεΐγουσαν στερέωσιν τοῦ ἀνακτόρου Ζάκρου, τῶν ἔργων ἐκτελεσθέντων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Νικ. Πλάτωνος. Τὸ ὑπόλοιπον ἐκ δρχ. 135.000 διετέθη κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ὑπουργείου ὑπὸ τῆς Ἐπιμελητρίας κ. Στυλ. Παπαδάκη διὰ τὴν πληρωμὴν ὀφειλομένων ποσῶν δι' ἐργασίας στερεώσεως τῶν βυζαντινῶν καὶ μεσαιωνικῶν μνημείων Κρήτης.

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

Προωθήθη ἡ διαδικασία ἀπαλλοτριώσεως τῆς δυτικῆς τάφρου τῶν τειχῶν τοῦ Χάνδακος διὰ τὴν ἀξιοποίησιν αὐτῆς, γενομένης καὶ υποβληθείσης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Προεδρίας Κυβερνήσεως τῆς σχετικῆς ἐκτιμῆσεως ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Προωθήθη δὲ καὶ ἡ διαδικασία ἀπαλλοτριώσεων τῶν ἀκινήτων παρὰ τὸν Προμαχῶνα Μαρτινέγκο, εὐρισκομένη ἤδη εἰς τὴν τελικὴν φάσιν αὐτῆς.

ΠΡΩΣΩΠΙΚΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Περὶ τὸ τέλος τοῦ λήξαντος ἔτους μετετέθη εἰς Ἀθήνας ἡ Ἐπιμελήτρια Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Στυλ. Παπαδάκη, ἀντικατασταθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἐπιμελητοῦ Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Ἐμμαν. Μπορμπουδάκη, τοποθετηθέντος εἰς Ρέθυμνον, ἀλλ' ὀρισθέντος ὅτι θέλει ἐδρεῦε εἰς Ἡράκλειον.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΛΕΣΙΟΥ

Κατὰ τὸ ἔτος 1965 ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Ἐπιμελητοῦ Ἰ. Σακελλαράκη, ἀνασκαφικαὶ ἐργασίαι, ἔρευναι καὶ περισυλλογὴ ἀρχαιοτήτων εἰς τὰς Ἀρχάνας καὶ τὸ Ἡράκλειον τῆς κεντρικῆς Κρήτης καὶ εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον (Τουρτούλους), τὴν Ἄνω Ζάκρον, τὴν Μαρωνιά, τὴν Μυρσίνη, τὴν Νέαν Πραισὸν (Βαβέλους) καὶ τοὺς Σκλάβους τῆς Ἀνατ. Κρήτης.

ΑΡΧΑΝΑΙ

Εἰς τὰς Ἀρχάνας συνεχίσθησαν καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1965 μικραὶ σκαφικαὶ ἐργασίαι καὶ περισυλλογὴ ἀρχαιοτήτων¹. Ἡρευνήθησαν οὕτω τμήματα μινωϊκῶν νεκροταφείων εἰς τὴν θέσιν Φουρνὶ καὶ με ἀφορμὴν οἰκοδομικὰς ἐργασίας σημειῖα τινα εἰς τὰς θέσεις Τροῦλλος καὶ Ἀκρόπολη.

Φουρνὶ

Εἰς τὸν λόφον Φουρνὶ, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται βορειοδυτικῶς τῆς κοινοπόλεως, εἰς τοὺς βορειοανατολικοὺς πρόποδας τοῦ Γιούχτα, εἶχεν ἐπισημανθῇ ἀπὸ τοῦ 1964 ἡ ὑπαρξὶς νεκροταφείου ΥΜ III α χρόνων, τοῦ ὁποίου εἰς θαλαμωτὸς τάφος, τὸ πρῶτον ἀσφαλὲς παράδειγμα κενοταφείου εἰς Κρήτην, ἀπεδείχθη λίαν σημαντικὸς διὰ τὴν ἔρευναν².

Κατὰ τὸ 1965 ἡρευνήθη τὸ τμήμα τοῦ λόφου τὸ κεῖμενον βορειοδυτικῶς τοῦ κενοταφείου, σχεδὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς. Ἐνταῦθα ἀνευρέθησαν ἔν ὅστεοφυλάκιον ΠΜ III - MM I α χρόνων καὶ δύο θολωτοὶ τάφοι³.

Ὀστεοφυλάκιον

Ἀνεσκάφη τμήμα μόνον τοῦ ὀστεοφυλακίου⁴, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν ἐπιμήκων διαμερισμάτων, προσανατολισμένων ἀπὸ Ν. πρὸς Β. Τὸ ἐν τούτων ἦτο ἐντελὲς κενόν. Εἰς τὰ ἄλλα δύο δώμας εὐρέθη μέγας ἀριθμὸς κρανίων καὶ ἐλάχιστα

1. Διὰ τὰς παλαιότερας ἐρεῦνας εἰς τὰς Ἀρχάνας βλ. ΑΔ 20 (1965): Χρονικά, σ. 557 κ.ἑ.

2. Ἰ. Α. Σακελλαράκη, Ὑστερομινωϊκὸν κενοτάφιο στὶς Ἀρχάνας, ΑΔ 20 (1965): Μελέται, σ. 110 κ.ἑ.

3. Ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἐγένετο καὶ πάλιν μετὰ τὴν πρόθυμον συμβολὴν τῆς Περιγητικῆς Δέσχης Ἀρχανῶν καὶ τοῦ φιλαρχαίου προέδρου τῆς κ. Ἐμμαν. Καλοχριστιανάκη. Εἰς τὴν ἀνασκαφὴν συμμετέσχον αἱ ἀρχαιολόγοι κ. Ἐφη Σακελλαράκη καὶ δ. Λιάνα Παρλαμά. Τὴν τεχνικὴν ἐπίβλεψιν εἶχον οἱ κκ. Ἐλ. Συναδινάκης καὶ Ἀν. Παπαδάκης, φύλακες ἀρχαιοτήτων καὶ οἱ Ἀλ. Παπαδάκης καὶ Ἀν. Καρούσος, τεχνίται τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου.

4. Συμφώνως πρὸς τὴν μαρτυρίαν τοῦ φύλακος ἀρχαιοτήτων κ. Ἐλ. Συναδινάκη, ἐκ τοῦ ὀστεοφυλακίου προέρχεται τὸ χαλκοῦν ἐγχειρίδιον (ἀριθ. Μουσ. Ἡρακλείου 2467), τὸ ὁποῖον παρέδωκε παλαιότερον (Κρητ. Χρον. ΙΑ' (1957), σ. 339) καὶ εἶχεν ὑποτεθῇ (Ἰ. Α. Σακελλαράκη, ἑ. ἀ.), ὅτι προέρχεται ἐκ τάφου.